

Børn og unges forbrug af opioider i Danmark

Hvad er opioider?

Opioider er en fællesbetegnelse for en række stoffer, der alle har den egenskab, at de er smertelindrende.

Opioider kan inddeles i naturligt fremstillet - og kemisk fremstillet.

Naturlige opioider er morfin, kodein og opium. De udvindes alle af valmueplanten.

Kemisk fremstillet opioider laves på et laboratorium, og omfatter stoffer som fentanyl, metadon, tramadol og dolol.

Semisyntetiske opioider omfatter stoffer som heroin, buprenorphin og oxycodone.

Om opioider er naturlige, semisyntetiske eller syntetiske, har ingen betydning for konsekvenserne af brugen.

Hvad er opioder?

Opioider virker ind på vores centralnervesystem.

De blokerer for vores naturlige smertesystem, så oplevelsen af smerte ikke når op til vores hjerne.

Samtidig påvirker opioiderne vores dopamin-system, så man kan opleve en følelse af eufori.

Det er denne følelse af eufori, som er tiltrækkende for mange unge. De problemer, vanskeligheder og udfordringer som den unge har, kan sættes på pause i et øjeblik ved brug af opioder.

**Hvordan man kan klare ting
som er svære/udfordrende
uden brug af opioider eller
andre stoffer?**

Unge brug af opioider

Unge under 25 år er særligt udsatte i forhold til indtag af forskellige stoffer.

Hjernen er ikke færdigudviklet, hvilket betyder den er mere sårbar overfor stoffernes indvirken - og man bliver hurtigere afhængig.

Samtidig er de områder i hjernen, hvor man kan vurdere tings konsekvenser ikke færdigudviklet.

Unge er derfor særligt udsatte, da de er mere risikovillige, samtidig med at de ikke tænker over farer og konsekvenser.

Hvem bliver afhængige?

Der er mange faktorer, der spiller ind i forhold til om man bliver afhængig af et stof.

Nogle kan tage et stof gennem længere tid, og derefter stoppe - mens andre udvikler en afhængighed efter få gange.

Det er faktorer som gener, personlighed, omgivelser, svære oplevelser, traumer, sociale problemer, lavt selvværd og stress som kan være nogle af årsagerne til at vi bliver afhængige.

Drug-liking

Hvilke stoffer er mest farlige
Hvilke stoffer er mindst farlige

Tolerance

Når man indtager opioider, er der en stor chance for at man udvikler tolerance over for stoffet.

Det betyder at der over tid skal flere og flere piller til, for at mærke samme effekt.

Måske starter man med at indtage en lille dosis i hyggeligt samvær med andre. Hvis hjernen og kroppen godt kan lide effekten af opioiderne (drug-liking) - så vil man udvikle en afhængighed til stoffet - kroppen og hjernen SKAL lige pludselig have stoffet

Man kan skabe en afhængighed til opioider på få uger.

Afhængighed / Tolerance

Man er fysisk afhængig, når kroppen vil have stoffet

Man er psykisk afhængig, når alle ens tanker kredser om, hvornår man kan få stoffet.

Det man skal huske på, når man tager opioider er - at piller som Tramadol, Dolol og Oxicontin er i familie med heroin og fentanyl.

Det betyder, at når man ikke længere mærker effekten af de kemisk fremstillende stoffer, så vil sandsynligheden for at man tager andre stoffer i samme familie, som har en stærkere virkning - være meget stor.

Man er afhængig af et stof, når man kan sige ja til 3 eller flere af nedenstående udsagn:

- En stærk trang til at indtage opioider (craving). Man tænker ikke på andet.
- Svækket evne til at styre indtagelsen, standse eller nedsætte brugen af opioider.
- Abstinenssymptomer eller indtagelse af opioider for at ophæve eller undgå disse.
- Toleransudvikling overfor opioider.
- Brug af opioider spiller en dominerende rolle med hensyn til prioritering og tidsforbrug i hverdagen.
- Fortsat brug af opioider trods erkendt skadevirkning.

Hvis man er blevet afhængig, vil al ens tankevirksomhed kredse om brugen af opioider, og det vil påvirke ens humør, dagrytme, relationer og forpligtelser.

Ens relation til sine forældre er særlig udsat, da man ofte skal lyve om sit forbrug af opioider.

Konsekvenser af brugen af opioder

- ❖ Afhængighed - Fysisk og psykisk
- ❖ De psykiske ting, som man prøvede at dulme med pillerne forværres
- ❖ Opioiderne påvirker ens humør, dagrytme, relationer - og man har svært ved at klare sine forpligtelser
- ❖ Man kan opleve abstinenser
- ❖ Man kan opleve overdoser
- ❖ Man lever et dobbeltliv, hvor man skal skjule misbruget over for forældre
- ❖ Økonomiske problemer, der kan føre til kriminalitet og prostitution.

Abstinenser

Hvis man ikke får opioiderne, vil man få abstinenser. Abstinenser er kroppen og hjernens reaktion på at stoffet mangler. Man kan få:

- ❖ Svedeture
- ❖ Rysten
- ❖ Kvalme
- ❖ Hovedpine
- ❖ Opkast
- og ens hjerne skriger på at få stoffet.

Man er nu inde i en ond cirkel, hvor man indtager stoffet for at få en hurtig kortvarig effekt. Man fjerner kun abstinenserne

Overdoser

Opioiderne virker ind på det centrale nervesystem, og derved også vores åndedræt.

Hvis man tager en for høj dosis af opioider, kan man risikere at det påvirker åndedrættet så meget, at man ikke længere kan trække vejret, hvilket kan føre til døden.

Hvis man blander opioider med alkohol eller benzodiazepiner påvirkes åndedrættet yderligere, hvorved chancen for overdosis stiger markant.

Overdoser kan ses ved at personen, der har taget opioider, får svært ved at trække vejret, mister bevidstheden og får blå negle og læber.

Hvis man oplever at ens ven/veninder får en overdosis, er det vigtigt at man tilkalder en ambulance med det samme. Inden ambulancen kommer, kan man give en modgift til opioiderne. Denne modgift findes som en næsespray, der kan købes på apoteket.

**En gruppe taler for brugen af
opioider blandt unge**

**Den anden gruppe
argumenterer for risici og
ulempes.**

Case

Hvad ville du gøre, hvis du fik
tilbudt en pille fra en
ven/veninde?

Hvad ville du gøre, hvis du var i
Simones situation?

Hvis man er blevet afhængig?

Vejen ud af et misbrug kan være lang, og med mange udfordringer.

Hvis misbruget har taget overhånd, er det vigtigt at man taler med en som man har tillid til. Det kan være en lærer, studievejleder, et familiemedlem - eller en anden som man stoler på.

Find sammen ud af hvilke tilbud, der er i den kommune, som du bor i. Der er stor forskel på de behandlingstilbud, som findes i de forskellige kommuner.

ALLE i Danmark er berettiget til at kunne få substitutionsmedicin.

Substitutionsmedicin er medicin, der tager abstinenser - og som hjælper med at stabilisere en selv, og ens forbrug af opioider.

Husk også at søge hjælp, hvis en ven, veninde, kæreste eller andre i din omgangskreds er på vej ud i et misbrug af opioider.

Det er misbrugerens, der sidste ser, at der er et problem.

Man er ikke en stikker eller en dårlig ven, hvis man bekymrer sig om et andet menneske.

Tak for i dag